

دالوند، حمیدرضا

انقلاب اسلامی در لرستان (جلد اول)

تألیف: حمیدرضا دالوند

تهران: مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۸۴.

ج ۲ - (مرکز اسناد انقلاب اسلامی: ۳۹۱، ۳۹۲.

تاریخ منطقه‌ای انقلاب اسلامی ایران: ۶، ۵.

ج ۲): ۷-311-419-964 ISBN

۳۲۰۰۰ ریال: (ج ۱): ۵-114-419-964 ISBN

دوره): ۳-115-419-964 ISBN

فهرست‌نویسی براساس اطلاعات فیبا.

۱. لرستان - تاریخ.

۲. ایران - تاریخ - پهلوی. ۱۳۲۰-۱۳۵۷.

۳. ایران - تاریخ - انقلاب اسلامی. ۱۳۵۷- لرستان

الف. مرکز اسناد انقلاب اسلامی.

ب. عنوان.

۲ د ۳۵ / ۵۱ DSR ۹۵۵/۵۲

کتابخانه ملی ایران ۴۸۷۳۱-۸۳م

انقلاب اسلامی در لرستان

«جلد اول»

www.ketab.ir

انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی

عنوان: انقلاب اسلامی در لرستان (جلد اول)

تألیف: حمیدرضا دالوند

نوبت چاپ: اول، بهار ۱۳۸۵

شمارگان: ۱۰۰۰ قیمت: ۳۲۰۰ تومان

حروف چینی و لیتوگرافی: انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی

چاپ و صحافی: چاپخانه مرکز اسناد انقلاب اسلامی

شابک: (ج ۱) ۵-۱۱۴-۴۱۹-۹۶۴

ISBN: 964-419-114-5

شابک دوره: ۳-۱۱۵-۴۱۹-۹۶۴

ISBN: 964-419-115-3(2.v.set)

کلیه حقوق این اثر برای ناشر محفوظ است.

نشانی: تهران، خیابان شریعتی، نرسیده به میدان قدس، روبروی پمپ بنزین اسدی، پلاک ۲۰۹۳.

مرکز اسناد انقلاب اسلامی، صندوق پستی ۱۹۳۹۵/۳۸۹۶ تلفن: ۲۲۱۱۱۹۳ تلفکس: ۲۲۱۱۱۷۴

www.irdc.org

نمایندگی‌های فروش در تهران:

■ خ انقلاب اسلامی، خ ۱۲ فروردین، تلفن: ۶۶۴۶۰۱۴۶، بخش روایت.

■ بخش کوهسار، خ انقلاب اسلامی، خ اردیبهشت، تلفن: ۶۶۲۹۴۵۲۱

■ خ انقلاب اسلامی، تلفن: ۶۶۴۱۰۲۰۳، کتابفروشی دانشکده حقوق دانشگاه تهران

■ شبکه اندیشه: م انقلاب اسلامی، ابتدای خ آزادی، تلفن: ۶۶۹۲۵۱۲۷

■ نیوران، روبروی کامرانیه شمالی، تلفن: ۲۲۲۸۵۹۶۹، فروشگاه، بزرگ شهر کتاب.

■ طرح نو: م فاطمی، خ بیستون، کوچه ۱۶، پلاک ۲۲، تلفن: ۸۸۸۰۲۲۲۲

■ م فردوسی، خ سیهید فرنی، تلفن: ۸۸۸۹۷۸۱۴، روایت فتح

■ بخش مقدار: افسریه، ۱۵ متری اول، تلفن: ۰۹۱۲۳۰۵۷۷۱۵

■ خ شریعتی، قبل از پل سید خندان، تلفن: ۸۸۵۰۵۵۱۳-۱۵، فرهنگسرای اندیشه

■ کتاب ما، خ شریعتی، نرسیده به میدان قدس، تلفن: ۲۲۲۱۶۰۰۷۸

■ خ پاسداران، خ زمره، تلفن: ۲۲۸۵۶۱۲۴۰۵، نشر فرهنگ و معارف اسلامی

■ شهر کتاب نیتون، م امام حسین (ع)، خ دماوند، نبش خ کهن، تلفن: ۷۷۵۹۰۰۹۳-۹۴

■ خ ولیعصر، نبش فاطمی، تلفن: ۸۸۹۷۵۵۸۱۰۴، انتشارات پدرفه جاویدان

■ کتاب مرجع، بلوار کشاورز، خ فلسطین، شماره ۱۲۸، تلفن: ۸۸۹۶۱۳۰۳

فهرست مطالب

۱۱	مقدمه
۱۳	«ن و قلم» (به عنوان پیشگفتار)
	بخش یکم:
۱۹	پیش زمینه ها

فصل یکم:

	کلیات (جغرافیا، جمعیت، ایلات و طوایف، بافت شهری، طبقات اجتماعی) لرستان و
۲۱	- خرم آباد
۲۱	- لرستان
۲۱	- جغرافیا و کانون های جمعیتی
۳۳	- خرم آباد (کانون مرکزی)

فصل دوم:

۵۱	مشروطه در لرستان
۵۱	- سیاست دربار قاجار در برابر لرها
۵۲	- مشروطه خواهی سالارالدوله در لرستان
۵۵	- ستیز مشروطه خواهان خرم آباد با نظام السلطنه
۷۰	- حکومت انجمن های ولایتی مشروطه در لرستان
۷۹	- مشروطه ستیزی سالارالدوله
۸۷	- لرستان در جنگ جهانی اول

فصل سوم:

۹۹	روزگار پهلوی اول (۱۳۰۰ - ۱۳۲۰)
۹۹	- در آستانه ی پیدایش پهلوی
۱۱۸	- یک دهه درگیری (۱۳۰۲ - ۱۳۱۲)
۱۳۷	- برنامه های اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی پهلوی در لرستان
۱۳۷	الف) برنامه های فرهنگی
۱۴۸	ب) برنامه های عمرانی اقتصادی
۱۵۴	ج) برنامه های کشاورزی
۱۵۷	د) برنامه های اجتماعی، اداری، مالی و قضایی

فصل چهارم:

۱۶۹	واکنش مردم و علمای لرستان در برابر برنامه‌های پهلوی اول (نتیجه‌گیری)
۱۷۰	الف) مردم
۱۷۳	۱- خانواده‌ی سرکوب شدگان
۱۷۴	۲- زندانیان
۱۷۴	۳- تبعیدیان
۱۷۵	۴- تخته‌قاپو شدگان
۱۷۵	۵- تحصیل کردگان
۱۷۵	۶- کارگران
۱۷۵	ب) علما
۱۷۷	۱- مقاومت
۱۷۸	۲- پناه بردن به میان عشایر
۱۷۹	۳- هجوم به حوزه‌های علمیه
۱۸۰	۴- همکاری با حکومت برای حفظ ارزش‌های دینی

بخش دوم:

۱۸۳	سازماندهی نیروهای سیاسی مذهبی
-----	-------------------------------------

فصل اول:

۱۸۷	پس از شهریور ۲۰
۱۹۰	- ستیز برای زمین
۲۲۶	- قحطی
۲۳۴	- ناامنی
۲۴۰	- دیگر جنبه‌ها (بهداشت، فرهنگ، کشاورزی)
۲۴۶	- شمال غرب لرستان
۲۵۸	- شهر خرم‌آباد
۲۶۳	- احزاب و انتخابات

فصل دوم:

۲۹۵	دهه‌ی ۳۰؛ مشارکت سیاسی/بازگشت دیکتاتوری
۲۹۵	- مشارکت سیاسی
۳۱۵	- بازگشت دیکتاتوری

فصل سوم

۳۳۵	نیروهای مذهبی
۳۳۶	- عملکرد نسل دوم روحانیون سیاسی خرم‌آباد
	- باز زنده‌سازی مدرسه‌ی علمیه و نقش آیت الله کمالوند در سازماندهی

۳۴۹	نیروهای مذهبی.....
	بخش سوم:

۳۶۳	روزگار مبارزه.....
-----	--------------------

فصل اول:

۳۶۵	بستر مبارزه (مدرنیسم پهلوی).....
-----	----------------------------------

۳۶۶	- دگرگونی های اقتصادی (برپایه ی آمارها).....
-----	--

۴۰۸	- طبقات اجتماعی و ساختار قدرت در مدرنیسم پهلوی.....
-----	---

۴۴۰	۱- موقعیت.....
-----	----------------

۴۴۱	الف) جمعیت و تعداد روستاها.....
-----	---------------------------------

۴۴۱	ب) آب و هوا.....
-----	------------------

۴۴۱	پ) محصولات کشاورزی، نوع گشت و دامداری.....
-----	--

۴۴۲	ت) آفات، بیماری های گیاهی و دامی.....
-----	---------------------------------------

۴۴۲	ث) تولیدات غیر کشاورزی.....
-----	-----------------------------

۴۴۲	ج) خوش نشین ها.....
-----	---------------------

۴۴۲	۲- اقدامات رفاهی.....
-----	-----------------------

۴۴۲	الف) فرهنگی.....
-----	------------------

۴۴۳	ب) عمرانی.....
-----	----------------

۴۴۳	پ) بهداشتی.....
-----	-----------------

۴۴۴	ت) سپاهیان انقلاب.....
-----	------------------------

۴۴۴	ث) واحدهای روستایی.....
-----	-------------------------

۴۴۵	۳- نظریه.....
-----	---------------

۴۴۹	- کوهدشت.....
-----	---------------

۴۴۹	- دلفان.....
-----	--------------

۴۴۹	- خرم آباد.....
-----	-----------------

۴۵۱	تصاویر.....
-----	-------------

۴۶۵	فهرست اعلام.....
-----	------------------

مقدمه

انقلاب اسلامی ایران که در ربع آخر قرن بیستم میلادی در جهان تحت حاکمیت سکولاریسم شرقی و غربی صورت گرفت، وجوه تمایز زیادی با انقلاب‌های بزرگ جهان داشت که سابق بر این در دنیا رخ داده بود. یکی از این وجوه تمایز به مشارکت عمومی اکثریت قریب به اتفاق مردم ایران در به پیروزی رساندن نهضت اسلامی مربوط می‌شود. مردم ایران از هر تیره و طایفه، با هر لهجه و گویش، با هر دین و مذهبی و در هر جای کشور که مستقر بودند، در مساعدت و یاری رسانی به نهضت اسلامی ایران به تناسب و فراخور امکانات و توان خود ایفای نقش کردند.

آن‌چه مبین این نقطه نظر و به‌طور تجربی شاهدهی بر این مدعاست، مطالعه‌ی نقش مناطق مختلف کشور در انقلاب اسلامی است. پژوهش‌هایی از این نوع، متأسفانه در کشور ما از گستره و سابقه‌ی چندانی برخوردار نیست و علیرغم تلاش‌های فراوان مردم مناطق مختلف کشور در تحولات سیاسی ایران، بررسی‌های علمی در این حوزه چندان صورت نگرفته است. با هدف غنی سازی این حوزه‌ی مطالعاتی و نشان دادن نقش عموم مردم مناطق ایران در تحولات انقلاب اسلامی در این کتاب نقش خرم آباد در انقلاب اسلامی مطالعه شده است.

خرم آباد و در محدوده‌ای وسیع‌تر، لرستان، از مناطق مهم ایران بوده که مردم آن در هر مقطع تاریخی در تحولات، ایفای نقش کرده‌اند و دولت‌های وقت ایران حداقل از دوره‌ی مشروطه تا پایان دوره‌ی پهلوی، نسبت به این منطقه حساس بوده و آن را کاملاً تحت مراقبت داشته و سیاست‌های خاصی در برخورد با لرها در پیش گرفته‌اند. به عنوان نمونه، پهلوی اول سیاست معروف به «تخته قاپو کردن عشایز» را در پیش گرفت که خود موجب برهم خوردن نظم محلی در منطقه شد و چهره‌ی سیاسی، اقتصادی و

اجتماعی منطقه را تغییر داد.

در همین راستا، پهلوی دوم نیز تلاش‌های زیادی به عمل آورد تا به نخبه پروری در میان لرها دست بزند و به مدد آن نخبگان، تسلط کامل خود را بر منطقه‌ی لرستان بیمه نماید، اما بر خلاف انتظار رژیم شاه به محض شروع نهضت اسلامی اغلب اقشار لر به یاری نهضت برخاسته و به سقوط رژیم شاه کمک کردند. این ایفای نقش در اثر حاضر نشان داده شده است. امید است این اثر راه‌گشای آغاز و تداوم مطالعاتی از این دست باشد.

در پایان از زحمات مؤلف محترم، مدیر محترم گروه تاریخ منطقه‌ای انقلاب اسلامی، آقای دکتر اسماعیل حسن زاده؛ مدیر محترم بخش تحقیقات بنیادین، آقای صفا فاضلی؛ معاون محترم پژوهشی، آقای دکتر غلامرضا خواجه سروی و همکاران پر تلاش معاونت محترم انتشارات قدردانی می‌کنیم.

مرکز اسناد انقلاب اسلامی